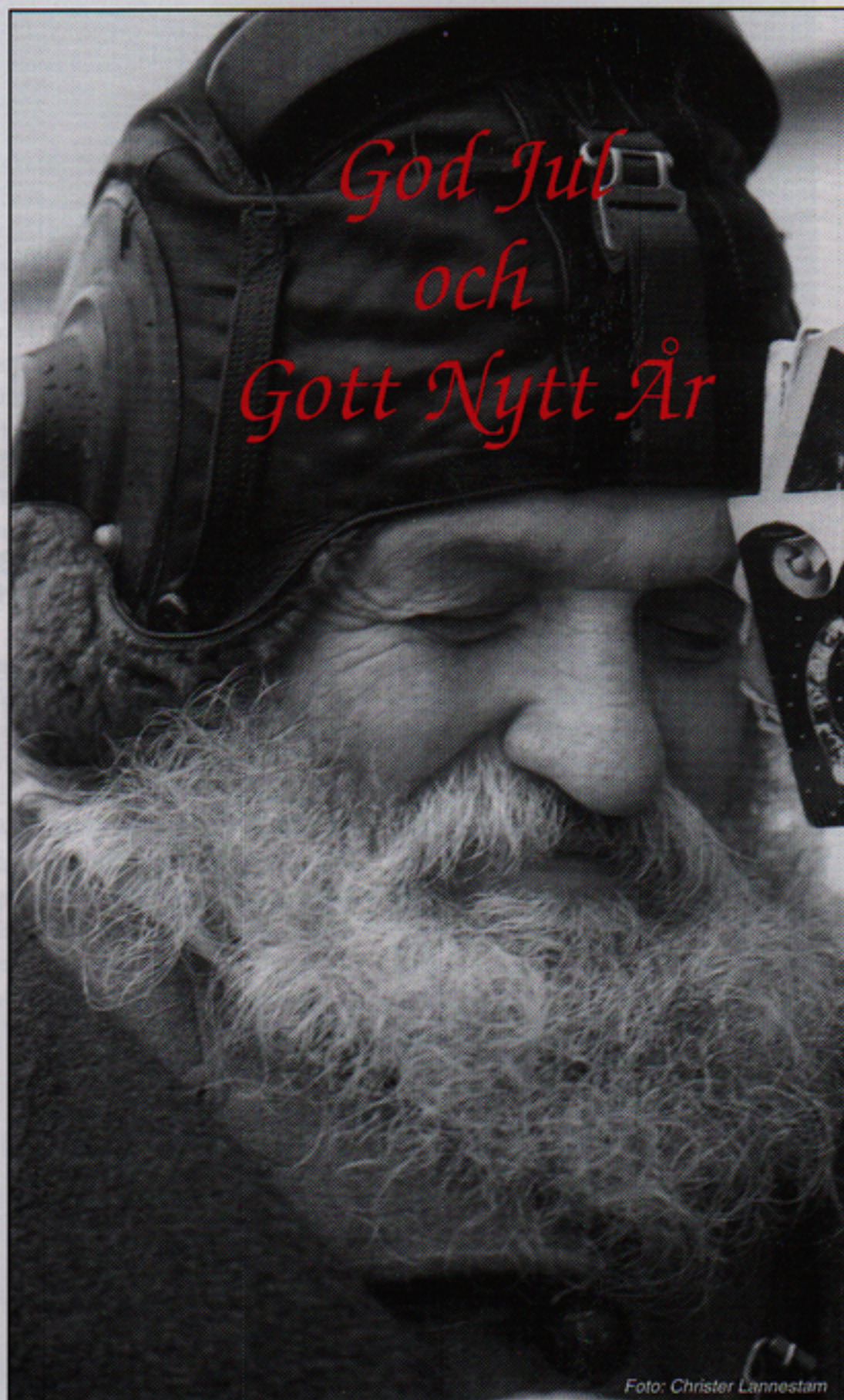

KOMMUNIKATÖREN

Personaltidning för Enator Communications AB
nr 9 • 1998

**1999 –
förändringens
år**
sid 2

**Jordbävning
skapade
oro
i Arboga**
sid 4 - 5

**Hur står det
till med
Enators
informations-
säkerhet ?**
sid 6

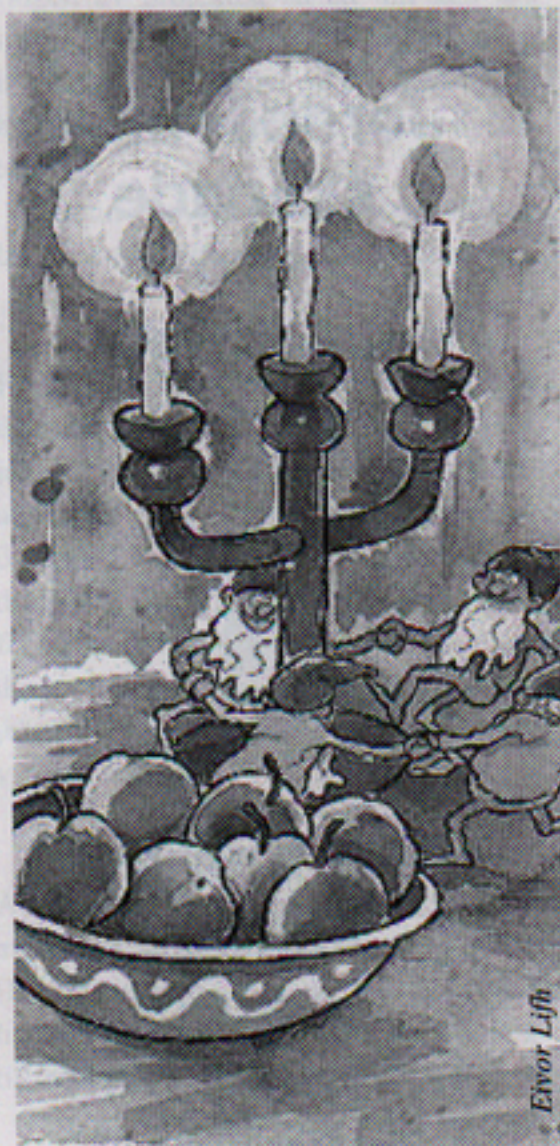
Kommunikatören

Redaktör och ansvarig utgivare:
Anita Björlin
tel. 0470-42 215,
telefax 0470-711 712
e-post anita.bjorlin@enator.se

Om inget annat anges svarar redaktören för text och foto.

Kontaktpersoner:
Bertil Ullergren,
tel. 0470 - 42 242
Bo Ljungblom, Arboga,
tel. 0589 - 82 001
Bo Svensson, Solna,
tel. 08 - 705 5142

Tryckeri:
Grafiska Punkten AB, Växjö.
Upplaga:
600

LEDAREN

Aven om vintern kom tidigt i år visar mörkret och adventsljusens att ännu ett år har gått. Ett bra år. Inte bara för Communications utan för oss alla hoppas jag.

Visserligen har försvarsmarknaden fortsatt sin minskning, men genom fina insatser från er har vi samtidigt expanderat inom andra områden. Exempelvis Stadsnät, Nätbyggare, Säkerhet samt nya Verk- och Myndigheter. Vi kan också glädja oss åt många nya medarbetare såväl unga ivriga som erfarna lite mer eftertänksamma.

Det ekonomiska resultatet är det för tidigt att uttala sig om, men om vi håller trycket året ut så står vi ännu ett år upp för vad vi lovat. Går det riktigt bra kan det bli viss vinstdelning till er alla.

Ser vi framåt så tror jag -99 blir ett tufft och förändringens år. Den ekonomiska krisen inom försvaret har ju blivit allt allvarigare de senaste månaderna. Läget är mycket osäkert och kommer att vara så ända fram till våren, och att vår verksamhetsvolym kommer att minska måste vi räkna med. Problemet är att veta hur mycket, var och när. Nu har vi ju tidigare år klarat försvarsnedgången bra, så det ska vi göra den här gången också. Men den här gången blir det tuffare och alla måste ta sin del av obehaget och dra sitt strå till den nya stacken. För en delvis ny stack måste det bli. Den gamla lär på några håll bli obeboelig.

De nya möjligheterna tror jag finns främst inom två huvudområden. Dels en ännu snabbare tillväxt inom de expansionsområden vi de senaste åren har etablerat oss på, Ericsson, Nätbyggare, Säkerhet, Stadsnät, Flygplatser m fl. Dels att vi tillsammans med Enator Integration kan växa på regionala kunder inom såväl Näringsliv som Kommun och Landsting.

Inom det första området har vi redan satt in ökade koncept- och säljresurser och ännu mer måste det bli under -99.

Samgåendet med Enator Integration är ett nödvändigt första steg för att få en regional kundnärvaro, som bas för den expansionen.

Också den pågående omorganisationen har som mål, att ge oss klart bättre förutsättningar för att klara omställningen. Vi ökar markant sälj- och konceptresurserna. Vi etablerar en regional plattform, som ska verka mot de regionala kunderna. Vi kraftsamlar mot våra stora rikskunder V/M, Ericsson m fl. Vi lyfter fram ett antal yngre chefer med, som vi hoppas, lite ny profil och ett gott kontaktnät. Vi försöker öka flexibiliteten i användningen av våra personellresurser.

Så fort gränsytan mot affärsområde Produktion är klarlagd, förhandlar vi den överordnade strukturen och första linjens chefer. Detta måste vara klart i år (helst 15 december), så vi kan verka från årsskiftet. Därefter får respektive enhet arbeta fram affärsenhetsindelningen så att tillsättning av chefer för dessa kan ske. Jag förstår att några efterfrågar denna information redan idag, men som ni förstår går den här typen av process i steg med förhandling emellan. Men tänk på att när ni diskuterar vårt arbetssätt och organisation så ta den nya marknadsbilden som utgångspunkt.

Nåja, det om verksamheten. Nu står julen och ett nytt år och knackar på dörren. Som sagt ett förändringens år. Så låt oss nu använda helgen till att komma ifatt oss själva. Umgås med familj och vänner. Känna att det finns ett liv även utanför jobbet. Stärka den gemenskapen. Njuta av en klar gnistrande vinternatt, ett stilla snöfall eller en sprakande eld. Känna och stärka den äkta livsbasen. Vi behöver den när det blir tufft på jobbet.

*God Helg
och tack för i år*

Göran Danielsson, VD

S:t Petersburgs vattenverk har problem Pengarna flyter inte in

De flesta åker till S:t Petersburg för de fantastiska kultur- och konstens skull. Men inte Per Torphammar och Rickard Bergsten. De åker dit för något så prosaiskt som ett vatten- och avloppsverk.

Enators utsända Per Torphammar, Christer Lannestam och Rickard Bergsten imponerades av mycket i S:t Petersburg, inte minst av Vinterpalatset.

Ett internationellt biståndsprojekt med länderna England, Finland, Danmark och Sverige inblandade, ska försöka få ordning på S:t Petersburgs vatten- och avloppsverk. I Sverige är det Sida som är engagerade.

Stadens 5 miljoner invånare betjänas av Vodokanal, som vatten- och avloppsverket heter, och det har 9.000 anställda. Vodokanal har stora problem i sina administration- och ekonomisystem. Men det största problemet är dock att få betalt för sina tjänster av invånarna.

IT skulle kunna vara till hjälp. Stockholms Vatten, som har det övergripande uppdraget av Sida, har bitt om hjälp hos Enator.

Liknar inte nå't annat

Enator Trigons Christer Lannestam och Enator Communications Per Torphammar och Rickard Bergsten arbetar nu tillsammans i detta "otroligt intressanta projekt", som Per uttrycker det.

– Det liknar inte något annat vi jobbat med tidigare. Vår uppgift är att göra en nulägesanalys över hur IT används idag och en översyn av det totala IT-stödet. Med det som bas ska vi sedan gå vidare med mål, strategier och planer. Och det låter ju inte så konstigt.

– Men det är inte att börja från noll, det

är att börja från minus. Deras modernaste datorutrustning används på ett mycket orationellt sätt idag. Det finns inget kommersiellt tänkande, inga funktionella rutiner, det saknas ett gemensamt nät för datakommunikationen o s v, o s v.

Per, Rickard och Christer har alltså ett stort arbete framför sig. När analysarbetet ligger bakom dem ska de leverera ett övergripande mål för IT-stödet, en IT-strategi och en IT-plan.

Per och Rickard är nöjda över att Mac Donalds alltid är lätt att hitta – om än det skrivs med kyrilliska bokstäver.

Chockartade upplevelser

– Vi har redan hunnit besöka S:t Petersburg ett par gånger och fått uppleva sällsamma ting. Såväl inom projektet som på fritiden. Att konfronteras med ett helt annat tänkande och annan företagskultur kan ibland vara chockartat. Ett stort steg var att få ryssarna att förstå, att man inte bör ha leverantörer av utrustningarna till att skriva förfrågningsunderlaget! Men våra seminarier och påföljande diskussioner har fått dem att börja tänka i anorlunda banor. Vi måste dock gå försiktigt fram. Det finns många hänsyn att ta.

– Uppdraget är alltså tufft men också utmanande. Inte minst p g a att all information och alla diskussioner sker via tolk. Ryssarna är inte bra på engelska, däremot har de hög teknisk kompetens.

– Fritiden är också intressant. Ryssland är kontrasternas land. Otrolig rikedom och otrolig fattigdom.

– Och det finns, som alla vet, många sevärdheter i staden. Det man "måste" se har vi sett.

Mysterium

– Men det finns mycket man inte förstår i detta land. Vi har träffat flera med kvalificerade jobb som har mycket låga löner, men lever likväl i lyx. Ett mysterium för oss, avslutar Per.

Uppdraget ska vara genomfört vid halvårsskiftet och innan dess har de hunnit med fler resor, och kanske också börjat förstå landets kultur och "hemligheter".

Jordbävning i Adana

Trevliga kontakter med kompetent personal, intressanta resor men också mäktiga politiker och stora naturkrafter gör Enators uppdrag i Turkiet spännande, och – inte minst – mycket lärorikt.

Detta är såväl Lars-Göran Wallin som Roland Österberg överens om.

För drygt ett år sedan kunde vi berätta om ett stort och intressant arbete i Turkiet. Som underleverantör till Adtranz Sweden är vi, tillsammans med Enator Teleanläggningar, med om att bygga ett snabbspårvägssystem i Adana, en stad i sydöstra delen av Turkiet.

Enators uppgift är att leverera ett kommunikationssystem som omfattar opto-transmissionssystem, radio- och telefonsystem samt system för tid-, ljud- och bildpresentation och ledningscentral.

Arbetet innebär bland annat att specificera, upphandla materiel, leda och

kontrollera installationsarbetena, driftsätta samt utbilda turkisk personal.

Vårt uppdrag löper till februari månad år 2001.

Med uppdraget följer naturligtvis resor till Turkiet och att arbeta med representanter för staden Adana.

Politikerna har synpunkter

Adana har 1,8 miljoner invånare och är en bit in på 2000-talet över 2 miljoner. Självklart kommer vägtrafiken också att öka enormt. Därför bygger man nu ett system för spårbunden kollektivtrafik. 13 kilometer dubbelspår i marknivå, viadukter och tunnlar binder samman tätortsområden i den norra delen av staden med det centrala affärsområdet. Cirka 30.000 människor i timmen ska kunna transporteras med en flotta på 36 spårvagnar.

Var befinner sig vårt åtagande nu då? Och hur är det att arbeta i Turkiet?

Här diskuterar Roland Österberg, Kurt Arrebrink och Göran Gustafsson en stations placering. De tre herrarna t v är Adtranz' medarbetare i Adana.

Foto: L-G Wallin

Ett blickfång
Moskéns by

ana skapade oro i Arboga

ör våra medarbetare i Adana. En moské med sex minareter, som håller på att upplöras i Adana. gs av en ofantligt rik Adanabo, som ett tack till Allah för att hans kidnappade son kom till rätta.

Foto: L-G Wallin

Lars-Göran Wallin på Telekom Support i Arboga är ansvarig för Communications engagemang. Han finns oftast på Adtranz kontor i Västerås men det har också hunnit bli några reser till Turkiet.

– Vi följer faktiskt tidplanen, och just nu håller vi på med upphandling av materiel för vår del av leveransen, d v s kommunikationssystemen, förklarar Lars-Göran.

– Och snart måste jag och Roland Österberg, som finns på Enator Teleanläggningar och har Enators totalansvar gentemot kunden, åka ner igen. Vi måste diskutera flera saker med Adanas kommunpolitiker, som har synpunkter på hur sträckningen av spåren ska gå.

– Och det är något vi inte är riktigt vana vid, säger Roland. Politikerna i Sverige fattar beslut, men sedan lägger de sig inte i genomförandet. Men det gör de i Turkiet. Det innebär ibland att detta, tillsammans med tung byråkrati, sätter vårt tålamod på prov. Däremot är det lätt och trevligt att arbeta med de turkiska,

tekniska handläggarna. De är duktiga och har hög kompetens.

Ett hundratal döda

Nu är det inte bara politiker och tung byråkrati som kan sätta käppar i hjulen. Naturens krafter kan också ställa till det. Till exempel jordbävningar.

Sommarens jordbävning i Adana skapade stor oro hemma i Sverige, men också aktivitet.

– Det var nervösa timmar och flera kontakter med Utrikesdepartementet innan vi fick kontakt med Göran Gustafsson och Bertil Lundgren från affärsenheten Kom- och Navsystem, berättar Roland.

– Tack och lov var de oskadda. Jordbävningen krävde dock ett 100-tal offer. Men nu talar man inte om det längre i Adana, och livet och vårt projekt går vidare.

Och vidare betyder, att när all materiel levererats nästa år ska installationer, driftsättning och utbildning av turkisk personal göras under Enators ansvar. ♦

Nybyggaranda råder i den starkt växande staden. De kommande invånarna i den nya förorten ska få en modern svensk spårväg, som tar dem in till affärsområdet i centrala Adana.

Foto: Roland Österberg

sökmotorerna, resurstilldelningen i serverna, men också då det gäller mot externa förbindelser.

Pernilla Rönn har tillsammans med Morgan Lantz och Christer Gillén från Telub haft uppdraget att ta fram en nulägesbild.

Arbetet började med en inventering av säkerheten i den administrativa och fysiska miljön samt förstås IT-miljön för att få en överblick över hur säkerheten ser ut idag.

Uppgiften har inneburit att de besökt flera av Enators arbetsplatser och tittat på hur man efterlever behörighetskontroller, regler och rutiner, hur skalskyddet ser ut o s v.

Projektgruppen har under arbetets gång haft mycket god hjälp av kunnandet inom bland annat Datacenter och Enator Produktion.

Styrgruppen har bestått av Jerker Löf, Hans Magnusson och Hans Sundkvist.

Hur står det till med Enators informationssäkerhet

Rimlig nivå

– Det har varit ett mycket intressant och roligt jobb, säger Pernilla. Vi har blivit mycket posi-

Tack, bra.

Nej, sanningen att säga finns det ingen som med säkerhet kan säga hur bra den egentligen är. En inventering och analys har därför varit nödvändig.

Förslag till åtgärder har nu också tagits fram för att göra Enators informationssäkerhet ännu bättre.

Det sägs att det finns professionella informationstjuvar, som försörjer sig på att ta sig in i datorer och nätverk för att stjäla information och sedan sälja den vidare. Det finns också risk att få information manipulerad och tillgängligheten saboterad. Man ska inte heller bortse från risken att få besök av inbrottstjuvar som är intresserade av den fysiska utrustningen. Man talar också allt mer om virusprogram som kan stjäla lösenord.

Detta är risker som inte ska underskattas och är med andra ord något som ska tas på allvar. Men elavbrott, brand, oav-

siktlig åtkomst samt hårddiskkrasch och oklar ansvarsfördelning om något händer är kanske mera realistiska faror.

Koll på läget

Hur är då Enator rustat för att klara ovannämnda olyckor?

För att få en klar bild över läget har Jüri Tuks, Enators Chief Information Officer, bett Communications titta på hur säkert koncernens intranät är med alla dess samverkansapplikationer, såsom e-post, -katalogen, -konferensen,

positivt bemötta överallt. Det finns en stor strävan efter och önskan att Enator ökar sin informationssäkerhet.

Efter inventeringen vidtog så arbetet med en sårbarhetsanalys.

– Hur ser då informationssäkerheten ut? Frågan är kanske känslig, men intressant.

– Den är bra i mångt och mycket, men den kan bli bättre, mycket bättre i några fall, svarar Pernilla.

– Just nu arbetar vi på att ta fram ett åtgärdsförslag, som består av två faser, nämligen ett översiktligt och ett detaljerat förslag.

Det gäller sedan att hitta en rimlig och vettig säkerhetsnivå som är ekonomiskt försvarbar. Den får heller inte begränsa verksamheten och alla ska kunna leva efter den.

Balansen mellan säkerhet och efterlevnad är alltså viktig samt att inse, att risken kanske inte enbart är illvilliga hackare utan kanske snarare behöriga men slarviga användare.

Pernilla Rönn är projektledare för gruppen som ger förslag på hur koncernens interna IT kan bli ännu säkrare.

Välbehövlig ansiktslyftning i Solna

Bengt Lampén, Hans Nygren, Marianne Cleve, Ullabritt Sjöberg-Baer och Sune Ekfeldt får stå ut med att det är stökigt omkring dem just nu på Solna-kontoret. Men sedan blir det desto finare.

Enators kontor i Solna är stadd i förändring. I mars månad nästa år är uppfräschningen av kontoret klar. Då har man målat, lagt parkettgolv i konferensrum och fikarum, fått ny köksinredning, fått nya mattor i korridorerna, gjort det trevligt med små kaffebord utanför konferensrummen, som nu är bättre samlade, och man har ersatt de flesta kontorsrummens väggar mot korridorerna med glasväggar.

– Det här är en uppfräschning som vi

alla har längtat efter, säger Stig Hedlund, som håller i förändringstrådarna. Vi har också förbättrat säkerheten genom att sektionera vissa utrymmen med dörrar som kräver kortläsare.

– Nu har vi några stökiga månader framför oss, men resultatet kommer att bli mycket bra. Konferensrummen ska dock vara klara till årets traditionella julfest som vi har för kunderna, avslutar Stig.

Ta med nallen till Danmark

Öresundskonsortiets mål är att erbjuda en internationell förbindelse med hög service över Öresund. I detta ligger att det ska vara självklart att kunna använda mobiltelefon utan problem på bron och i tunneln.

Men det innebär inte att de svenska och danska mobilteleoperatörerna får gå fram hur som helst på förbindelsen. Öresundskonsortiet bygger och erbjuder operatörerna att hyra master, antenner, apparatur, kablage o s v till självkost-

nadspris. Och på den konstgjorda ön Pepparholm får operatörerna ha sina egna basstationer varifrån de kan "koppla in" sig på befintligt kablage.

Affärsenheten Företagskommunikation har varit med i hela den tekniska upphandlingsprocessen genom Lars Tellström och Per Torphammar. Tillsammans har de med Enator Trignons Christer Lannestam tagit sig an marknadskontaktorna och medverkar vid förhandlingar och avtalsskrivningar mellan Öresundskonsortiet och de svenska och danska mobilteleoperatörerna.

Enators nya externa Internet-kostym

Som du kanske har uppmärksammat har Enator bytt utseendet på sina externa webbsidor. Det innebär att även Enator Communications kommer att anpassa sig till den nya grafiska profilen för sina hemsidor.

Joakim Kruse har det övergripande ansvaret för Communications hemsidor och är kontaktperson för affärsenheternas webbinfoansvariga.

– När kan vi räkna med att Communications har hunnit med att byta utseendet på sina hemsidor, Joakim?

– Vi kan tyvärr inte vara klara samtidigt som med Enators "centrala" sidor. Några av skälen är att vår organisation inte är riktigt klar. Vi är inte heller klara över hur våra satsningsområden ska lanseras. Men det kommer givetvis att lösas, så håll ut ett tag till, svarar Joakim.

NY MEDARBETARE

Mikael Berggren/KG är sedan den 19 oktober anställd som tekniker på affärsenheten Kom- och Navsystem i Arboga. Mikael kommer närmast från sin värnpliktjänstgöring i Boden.

Från Stadsnät till regionala IT-projekt

För drygt ett år sedan fick affärsenheten Företagskommunikation uppdraget att leda projektet IT-Bergslagen.

Projektet handlade om att inventera nu läget och behovet av IT i 24 kommuner samt omsätta detta till en gemensam lösning.

Projektet resulterade i IT-lyftet Bergslagen.

Projektet är en gemensam satsning riktad mot främst näringslivet i regionen. Förutom att kunna erbjuda näringslivet bättre och mer prisvärda IT-tjänster omfattar satsningen även utbildning, lokalt stöd och utrustning. Fullt ut kommer det att kosta 300 miljoner kronor under en 5 års-period.

Under 1998 har Företagskommunikation haft uppdraget att slutföra finansieringen av projektet, så att allt kan dra igång 1999. Detta arbete har bland annat inneburit ett intensivt arbete med besök hos både departement, EU och KK-stiftelsen.

Just nu går vi in i slutfasen och allt talar för att IT-lyftet kan starta i januari.

EU får inte lägga pengar

Första året kommer att bli ett försöksår då man genomför IT-lyftet som pilotprojekt för ett antal kommuner. Detta bland annat för att EU inte får lägga pengar över en sex månaders programperiod. Det handlar dock om 12-15 miljoner kronor. För affärsenheten Företagskommunikation kan det innebära uppdrag i storleken 2-4 miljoner kronor beroende på vilka resurser vi kan erbjuda.

Ordna med finansieringen

Arbetet med Bergslagen har lett fram till andra intressanta projekt. Ett är IT-KAK (Köping-Arboga-Kungsör) som också handlar om att öka näringslivets tillgång till bra och prisvärda IT-tjänster.

Projektet startade i april och har nu gått in i fas 2. I detta projekt är målet att realiseringen skall kunna påbörjas i mars 1999. Även i detta projekt handlar det

mycket om att ordna med finansieringen. Allt talar för att KK-stiftelsen tillsammans med stiftelsen IT-forum ställer upp som finansierare. I

detta projekt är den beräknade kostnaden ca 8 miljoner kronor under två år.

VMN är ett nytt bolag som startar sin verksamhet efter årsskiftet. Det är ett antal kommunala kraftbolag som går samman och bildar ett nytt bolag, Västra Mälardalens Nät. Företagskommunikation har fått uppdraget att medverka i uppbyggnaden av det nya bolagets företagsnät, som beskrivits i Kommunikatören tidigare. Diskussioner förs även om en utredning kring företagets möjligheter att sälja IT-tjänster. Detta projekt kommer att få koppling till både Bergslagen och KAK.

Näringslivet behöver IT

KurbITs är ytterligare ett projekt inom området regional IT. Även detta projekt går ihop med Bergslagen. Sedan sommaren 1998 medverkar Företagskommunikation i KurbITs delprojektet "IT i demokratins tjänst", som också beskrivits i ett tidigare nummer av Kommunikatören. Nu har Företagskommunikation även fått uppdraget att leda ett annat delprojekt, denna gång inom området IT-infrastruktur. På samma vis som i Bergslagen handlar det om att näringslivet behöver tillgång till bättre och mer prisvärda IT-tjänster.

I Bergslagen finns de mineralrika bergen, sjöar, vattendrag, dalgångar med jordbruk. Och det var här Sveriges industriella vaggas stod. Det var i Bergslagen som grunden till den svenska välfärden lades med hjälp av järnet, och många tekniska uppfinningar växte fram inom hyttor och gruvor. Och nu är man i teknikens framkant igen - IT Bergslagen är snart en verklighet.

Vårt uppdrag är att utreda hur man uppnår detta. Det kan bli genom fysisk utbyggnad av nät eller som i Bergslagen upphandling av tjänster. Uppdraget omfattar ca 500 konsulttimmar och skall vara klart i mars. Därefter skall givetvis även detta projekt finansieras och realiseras.

I-Net och T-Net

Totalt sätt har dessa projekt och några stadsnätutredningar omfattat uppdrag motsvarande ca 5 miljoner kronor, sedan det startade för drygt ett år sedan. Diskussioner förs om medverkan i ett antal liknande projekt, där I-Net Gotland och T-Net i Närke är de mest intressanta.

Vi är flera som medverkar i de olika projekten. För Bergslagen är det undertecknad och Johan Papp, för IT-KAK Roger Blomqvist och undertecknad, för VMN Johan Papp, Åke Englund och Lars Anmark och till sist för KurbITs är det Lars Häger och undertecknad. Bo Ljungblom är engagerad i marknadsföringen och försäljningen.

Hans Clasén